

Joroisten seurakunnan ympäristöohjelma

2026–2030

 **JOROISTEN
SEURAKUNTA**
SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

**KIRKON
YMPÄRISTÖ-
DIPLOMI**

KN 4.11.2025

Sisällysluettelo

Kirkon ympäristödiplomi	3
Toiminta ja talous	4
Ympäristökasvatus, viestintä ja vaikuttavuus	5
Jätehuolto ja kiertotalous	7
Ruoka ja keittiöt	9
Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito.....	10
Hautausmaat ja viheralueet	12
Metsät ja muut luonnonalueet.....	14
Liikenne.....	16

Kirkon ympäristödiplomi

Jumala loi maailman ja ihmisen viljelemään ja varjelemaan sitä. (1. Moos. 1-2)

Tähän luomiskertomuksen ajatukseen pohjautuu koko kristillinen ympäristöteologia. Jokainen on Jumalan luoma, jokainen on sellaisenaan arvokas ja tärkeä. Koska ihminen on asetettu viljelemään ja varjelemaan maailmaa, ihmisellä on myös vastuu siitä, miten hän toimii. Tähän vastuuseen nojaten myös Joroisten seurakunta haluaa tehdä osansa ympäristötyössä.

Ympäristötyö on aina toivon ja tulevaisuuden asialla. Moniäänisen maailman keskellä toivon näkökulman ylläpitäminen on tärkeää ja merkityksellistä. Toivo vahvistaa tulevaisuususkkoa ja lisää resilienssiä. Ihmiskunnalla on yhteinen vastuu siitä, että maailma on hyvä paikka elää myös tuleville sukupolville.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ympäristötyön pohjana ovat sen energia- ja ilmastostrategia ”Hiilineutraali kirkko 2030”, ilmasto-ohjelma ”Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus” sekä ympäristöjärjestelmä eli ympäristödiplomi. Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian suosituksena on, että kaikilla seurakunnilla sekä tuomiokapituleilla ja Kirkkohallituksella on Kirkon ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä.

Joroisten seurakunnan kirkkoneuvosto päätti 28.1.2025 hakea kirkon ympäristödiplomia. Tavoitteena on saada ympäristödiplomi talousarviovuoden aikana. Seurakunnan työntekijät ja luottamushenkilöt on perehdytetty ympäristödiplomin asioihin alkuvuodesta, jonka jälkeen työntekijät ovat valmistelleet diplomiin liittyvää aineistoa omalta osaltaan. Diplomiin liittyvää koulutusta ja tiedotusta on järjestetty työntekijöille työntekijäkokousten yhteydessä.

Yhteistyössä seurakunnan kaikkien työntekijöiden kanssa kirkkoneuvoston valitsema ympäristötyöryhmä on työstänyt seurakunnan ympäristöohjelmaa. Ympäristöohjelma on käynyt kommenttikierroksella ja siihen ovat antaneet lausuntonsa muun muassa seurakunnan työntekijät, luottamushenkilöt, nuorten vaikuttajaryhmä, partiolippukunta Joroisten Erätoverit sekä seurakuntalaisista koostunut ryhmä.

Yleiset tavoitteet Joroisten seurakunnan ympäristötyössä

1. Teemme ympäristötyötä luontevana osana seurakuntamme toimintaa yhdessä eri ikäisten seurakuntalaisten kanssa.
2. Näytämme toiminnallamme esimerkkiä vastuullisesta ympäristötyöstä.
3. Toimimme tiedon välittäjinä.
4. Vahvistamme toivoa ja luottamusta hyvään tulevaisuuteen ja ihmisten toimimisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin.

Toiminta ja talous

Joroisten seurakunnassa olemme sisällyttäneet ympäristöasiat vakiintuneeksi osaksi toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Ympäristöasioista ja ympäristöohjelman toteutumisesta raportoimme vuosittain toimintakertomuksessa. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa otamme huomioon ympäristötyön suunnittelun.

Seurakuntamme tavoittelee yhdessä kokonaiskirkon kanssa hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian mukaan *”hiilineutraalius tarkoittaa, että seurakuntatalouksien kasvihuonekaasupäästöt ovat yhtä suuret kuin niiden omistamien maiden hiilinielut, tai että päästöt kompensoidaan. Käytännössä pääpaino on kiinteistöjen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä.”*

Toiminta ja talous

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Päivitämme seurakunnan hankintaohjeet kestävän kehityksen näkökulma huomioiden.
Toteutusaika: 2026. Vastuhenkilö: Talouspäällikkö
2. Laskemme seurakunnan ilmastokuormituksen suuruuden ja laadimme suunnitelman kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä.
Toteutusaika: 2027. Vastuhenkilö: Talouspäällikkö

HIILINEUTRAALI KIRKKO 2030

Ympäristökasvatus, viestintä ja vaikuttavuus

Ympäristökasvatuksen lähtökohta on luomisen teologiassa. Jumala on sanallaan luonut kaiken mitä on. Meidän tehtävämme on suhtautua luotuun kiitoksella, kunnioituksella ja kohtuudella. Raamatun viljellä ja varjella -ajatus ohjaa toimintaamme. Maaseutupitäjässä tämä ajatus on omaksuttu vahvasti.

Ympäristökasvatus on läsnä läpäisyperiaatteella kaikessa seurakuntamme toiminnassa. Ympäristöön liittyviä teemoja pidämme esillä seurakunnan eri työalojen toiminnassa ja seurakunnan eri viestintäkanavissa. Seurakunnallemme on laadittu ympäristökasvatussuunnitelma ja ympäristökasvatuksen vuosikello. Ympäristökasvatusta toteutamme elämänkaaren eri vaiheissa. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa painopiste on lapsen luontosuhteen vahvistamisessa ja kierrätystaitojen opettelussa. Rippikoulu- ja nuorisotyössä käsittelemme nuorten luontosuhdetta ja opettelemme ekologiaa elämäntapoja. Luomakunta, vastuullisuus ja kestävä kehitys huomioidaan leireillä, retkillä ja tapahtumissa esimerkiksi välttämällä ruokahävikkiä ja suosimalla askartelussa kierrätettäviä ja kierrätettyjä materiaaleja.

Aikuisten parissa tehtävässä työssä vahvistamme ympäristötietoisuutta. Tavoitteena on kestävä elämäntavan omaksuminen ja tukeminen. Huomioimme kestävä kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet entistä paremmin toiminnan suunnittelussa. Luomakunnan teema näkyy jumalanpalvelus- ja hartauselämässä läpäisevästi läpi vuodenkierron ja kirkkovuoden. Keväällä toimitamme toukosiunauksen yhteistyössä Eläkeliiton ja MTK:n kanssa ja luomakunnan sunnuntaita vietämme heinäkuussa.

Seurakunnan viestinnässä huolehdimme siitä, että ympäristöasiat ovat näkyvissä. Viestinnällä haluamme lisätä seurakuntalaisten ja kuntalaisten tietoisuutta seurakunnan ympäristötyöstä ja samalla vahvistaa ihmisten omaa osallisuutta. Ympäristötyön vaikuttavuus vahvistuu mitä useampi ihminen on työssä mukana.

Ympäristövastuu ja luomakunta ovat aktiivisesti esillä kaikessa toiminnassamme. Seurakunnan tehtävänä on osaltaan huolehtia siitä, että luomakunta säilyy turvallisena elinympäristönä myös tuleville sukupolville.

Ympäristökasvatus, viestintä ja vaikuttavuus

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Toteutamme ympäristökasvatusta seurakunnan ympäristökasvatussuunnitelman ja seurakunnan ympäristökasvatuksen vuosikellon mukaisesti.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: kaikki työntekijät
2. Huomioimme rippikoulutyössä vihreän riparin tavoitteet.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: nuorisotyönohjaaja
3. Järjestämme aikuisille kierrätysneuvontailtoja ja perheille ympäristöteemaisia perheiden sunnuntai -tapahtumia, vahvistamme kierrätystä luonnollisena osana kaikkien ryhmien toimintaa, vahvistamme lasten ja nuorten myönteistä luontosuhdetta puhumalla luomakunnan tärkeydestä, vietämme eläinten viikkoa, osallistumme kevätseurantaan ja järjestämme linturetkiä.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: toiminnan työntekijät
4. Teemme entistä paremmin materiaalien yhteishankintoja ja vahvistamme askarteluvarastojen käyttöä siten, että tavara kiertää ja materiaalit tulevat käytettyä eri ryhmissä. Uutta hankitaan, kun edelliset ovat käytetty.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: toiminnan työntekijät
5. Vähennämme kertakäyttöastioiden käytön minimiin. Tavoitteenamme on päästä siihen, että ryhmissä ja tapahtumissa käytämme kertakäyttöasioita vain poikkeustilanteissa ja ns. oikeat astiat ovat käytössä aina.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: kaikki työntekijät
6. Hyödynnämme valmiita laskureita kohtuullisuuden edistämiseksi eri ikäryhmien kanssa kullekin ryhmälle ikätasoisesti sopivalla tavalla.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: kaikki työntekijät
7. Rakennamme kirkonkylän hautausmaalle hiljaisuuden polun.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: kirkkoherra
8. Liitämme ympäristödiplomimerkin näkyviin seurakunnan viestintään, kotisivuille ja ilmoitustauluille.
Toteutusaika: 2026. Vastuuhenkilö: kirkkoherra
9. Osallistumme viestinnällisesti paikallisiin ja valtakunnallisiin viestintäkampanjoihin, jotka koskevat ympäristökysymyksiä.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: toiminnan työntekijät

Jätehuolto ja kiertotalous

Seurakunnan jätehuoltoa ohjaavat jätelaki ja kunnalliset jätehuoltomääräykset. Nämä ohjaavat myös seurakunnan jätteidenlajittelukäytänteitä.

Seurakuntamme kiinteistöissä lajittelumahdollisuuksia on nykyisellään jo hyvin. Kehitämme lajittelua edelleen varmistamalla, että lajitteluastioita on saatavilla ja ne ovat helposti käsiteltävissä. Viemme vaaraa aiheuttavat aineet viivyttelämättä asianmukaiseen jatkokäsittelypisteeseen kunnan alueella.

Seurakunnassamme suosimme jätteidenlajittelun lisäksi kierrättämistä. Jos jokin laite rikkoutuu, tutkimme ensin korjausmahdollisuuden ennen uuden hankkimista. Toimitamme poistettavat tavarat asianmukaisesti työpajalle tai kierrätyskeskukseen.

Seuraamme syntyviä jätemääriä. Sekajätteen määrää pyrimme vähentämään lajittelulla ja kierrättämisellä. Lajittelua helpotamme lajittelupisteistä löytyvillä ohjeilla. Lajitteluohjeet koskevat seurakunnan omaa henkilöstöä ja muita tilojen käyttäjiä. Lajitteluun opastamme ja ohjeistamme tarpeen mukaan.

Kasvatustyössä hyödynnämme yhteisten askartelutarvikevarastojen materiaaleja. Ensisijaisesti käytämme ensin vanhoja varastoja ja uusia materiaaleja hankimme vasta, kun vanhat on saatu kulutettua. Materiaaleissa suosimme kierrätettyjä ja kierrätettäviä materiaaleja. Lasten- ja nuorten leirien iltaohjelmien rekvisiitan hankimme kirpputoreilta.

Tulostamisessa kiinnitämme huomiota tarpeettoman tulostamisen vähentämiseen ja hyödynnämme tulostamisessa kaksipuoleista tulostusta. Käytämme mahdollisuuksien mukaan sähköistä viestintää. Hallinnon kokouksissa lähetämme kokousasiakirjat luottamushenkilöille sähköisesti ja tulostamme kokouksiin vain tarpeellisen materiaalin.

Kertakäyttötuotteiden käytön pyrimme pitämään maltillisena. Tavoitteenamme on päästä eroon kertakäyttöastioista seurakunnan kirkkokahveilla ja muissa tilaisuuksissa.

Seurakuntamme tietokoneet, puhelimet ja kopiokone ovat leasing-laitteita. Leasing-sopimukset auttavat siinä, ettei seurakunnalle jää tarpeetonta ser-jätettä tuotteiden tullessa elinkaarensa päähän.

Jätehuolto ja kiertotalous

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Vahvistamme seurakunnan tiloissa lajittelua ja kierrättämistä huolehtimalla siitä, että jokaisessa tilassa on asianmukaiset kierrätysastiat ja kunnolliset lajitteluohjeet.
Toteutusaika: 2026. Vastuhenkilö: seurakuntamestari
2. Tehostamme hautausmailla lajittelua ja kierrättämistä huolehtimalla asianmukaisista jäteastioista ja jäteastioiden tyhjennysvälien ajantasaisuudesta tarveperusteisesti.
Toteutusaika: 2026. Vastuhenkilö: seurakuntamestari

Ruoka ja keittiöt

Joroisten seurakunnalla on keittiötilat seurakuntatalolla ja molemmissa kerhotaloissa. Seurakunnallamme ei ole omaa vakituista emäntää. Seurakuntamme käyttää paikallisia pitopalveluemäntiä ja tekee yhteistyötä mm. koulun keittiön kanssa. Seurakunnallemme on tärkeää huomioida ympäristönäkökulmat ja suosia mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa, kotimaisia tuotteita ja satokausituotteita.

Seurakuntamme hyödyntää osaltaan kauppojen ylijäämäruokia yhteistyössä Myrskylyhty ry:n kanssa. Mikäli seurakunnan tilaisuuksista jää ruokahävikkiä, toimitamme sen diakoniatyön kautta tarvitseville. Ruoka- ja tarjoiluhankinnoissa pyrimme kohtuullisuuteen ja käytännöllisyyteen.

Kertakäyttöastioita käytämme vain poikkeustapauksissa ja lähtökohtaisesti käytössämme ovat ns. oikeat astiat.

Seurakunnan leireillä, jotka järjestetään muualla kuin seurakunnan tiloissa, pyrimme pitämään kiinni seurakunnallemme tärkeistä ympäristö- ja vastuullisuusperiaatteista. Tilauksia tehdessämme käymme asiasta keskustelua tiloista vastaavan toimijan kanssa. Rippileirillä kasvisruoka on osa leirin normaalia ruokavaliota.

Ruoka ja keittiöt

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Kiinnitämme entistä paremmin huomiota tilaisuustarjoiluihin, lähiruokaan, satokauden tuotteisiin ja luomutuotteisiin, kasvisruoan lisäämiseen, ruokahävikin ehkäisyyn ja kertakäyttöastioiden käytön vähentämiseen.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuhenkilö: kaikki työntekijät
2. Lisäämme Reilun kaupan tuotteiden käyttöä myös Reilun kaupan viikkojen ulkopuolella.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuhenkilö: kaikki työntekijät

Energia, kiinteistöt ja kiinteistöhoito

Joroisten seurakunta omistaa seitsemän kiinteistöä, joiden huollosta ja käytöstä olemme laatineet erillisen kiinteistöstrategian. Kiinteistöstrategia on tärkeä seurakunnan toimintaa ja päätöksentekoa ohjaava asiakirja. Kaikissa kiinteistöjä koskevissa hallinnon päätöksissä teemme ympäristövaikutusten arvioinnin. Huolehdimme kaikissa tiloissamme energiankulutuksen vähentämisestä ja kiinteistöjen energiatehokkuudesta.

Toteutamme Joroisten kirkossa vuosisadan remontin vuosina 2024–2026, jolloin kiinnitämme huomiota myös kirkon energiatehokkuuteen. Kirkko, seurakuntatalo ja kerhotalo lämmitetään kaukolämmöllä. Muissa kiinteistöissä on sähkölämmitys.

Kiinteistöstrategiassa 2026–2030 olemme kiinnittäneet huomiota tilojen käyttöasteisiin. Käyttöasteita olemme lähteneet nostamaan tehostamalla mm. kiinteistöjen vuokraamista ulkopuolisille käyttäjille. Tilojen vuokraamismahdollisuutta pidämme säännöllisesti esillä seurakunnan viestinnässä.

Seurakunnan kaikkien kiinteistöjen tiedot löytyvät valtakunnallisesta Basis-järjestelmästä ja Basiksen tietoja päivitämme säännöllisesti. Basiksen esinerekisterissä ovat kirjattuina seurakunnan kaikki arvoesineet.

Kaikessa korjausrakentamisessa huomioimme mahdollisuuksien mukaan energiatehokkuuden. Kiinteistöjen huollosta teemme pienkorjauksia itse ja huollamme ja korjaamme mahdollisuuksien mukaan ennen uuden hankkimista. Suuremmat korjaukset ja huollot hankimme ostopalveluna.

Kiinteistöhuollossa oma henkilökunta huolehtii puhtaanapidosta. Siivouksessa käytämme mikrokuituliinoja, siivoamme tarveperusteisesti vettä säästäen ja ympäristöystävällisiä siivousmenetelmiä ja -aineita käyttäen. Vuokraamme siivouksessa harvemmin käytettäviä laitteita ulkopuoliselta toimijalta.

Kiinteistöjen valaistuksissa tulemme siirtymään led-tekniikkaan kiinteistö kerrallaan. Valaistuksissa käytämme automaattisesti syttyviä ja sammuvia valoja sekä valojen ajastuksia. Seurakunnan ostama sähkö tuotetaan hiilidioksidivapaasti ja todennetaan eurooppalaisen Guarantee of Origin -alkuperäjärjestelmän mukaisesti.

Ympäristö- ja kulttuuriarvojen vaaliminen on seurakuntamme kiinteistöhuollossa tärkeää. Seurakunnan vanhimmat kiinteistöt ovat 1700-luvulta (kellotapuli 1772 ja kirkko 1793, molemmat suojeltu kirkkolailta). Seurakunnan toiminnassa pyrimme ennakoimaan ja ehkäisemään mm. ympäristöhaittojen syntymistä ja noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita.

Energia, kiinteistöt ja kiinteistöhoito

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Päivitämme ja ylläpidämme ajantasaisesti Basiksen kiinteistörekisteriä.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö
2. Päivitämme ja ylläpidämme ajantasaisesti Basiksen esinerekisteriä.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: kirkkoherra
3. Otamme käyttöön kiinteistöjen sähköisen huoltokirjan päivittäisen kiinteistöjen hoidon apuna.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö ja seurakuntamestarit
4. Seuraamme säännöllisesti kiinteistöjen energiankulutusta ja opastamme käyttäjiä energiatehokkuuteen ja energiankäytön vähentämiseen.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö ja seurakuntamestarit
5. Kiinnitämme toimitiloissa huomiota mm. tiskikoneiden vajaakäytön vähentämiseen ja huolehdimme, että tiloissa on käytössä ympäristöystävälliset pesuaineet.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: seurakuntamestari ja kaikki ryhmien vastuuhenkilöt

Hautausmaat ja viheralueet

Joroisten seurakunnalla on kolme hautausmaata: kirkonkylän hautausmaa, Lahnalahden hautausmaa ja kirkkopuisto. Hoidamme hautausmaita ympäristöasiat huomioiden.

Hautausmaiden hoitoa ohjaa hautausmaiden hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelmassa käsitellään hautausmaan perushoito, kasvillisuuden hoito, jätehuolto, vuosittaiset hoitotoimenpiteet, pitkän aikavälin kunnostustyöt ja hoidon ympäristönäkökulmat.

Hautausmaiden kaikissa hoitotöissä toimimme ekologisuus huomioiden. Kasvivalinnoissa asetamme etusijalle taimien kotimaisuuden ja kestävyuden. Taimet hankimme lähialueelta. Istutuksissa käytämme monivuotisia kasveja. Kasvien hoidossa käytämme ympäristövaikutuksiltaan vähiten haittaavia tuotteita ja rikkaruohot hävitämme mekaanisesti. Lannoitteet ovat hitaasti liukenevia luonnonmukaisia lannoitteita. Vieraslajien hävittäminen on säännöllinen työtehtävä hautausmailla. Samalla vaalimme luonnon monimuotoisuutta.

Hautausmailla käytämme akkukäyttöisiä pienkoneita ja tulevaisuuden pienkonehankinnoissa akkukäyttöiset koneet ovat ensisijaisia. Suuremmissa konekalustohankinnoissa mietimme hankintojen tarkoituksenmukaisuutta, käytettävyyttä, pitkäikäisyyttä, monikäyttöisyyttä ja harkitsemme omaksi hankkimisen lisäksi myös leasing-vaihtoehtoja.

Hautausmaita ja viheralueita hoidamme siten, että luonnonkasvit ja eläimet eivät kärsi tarpeettomasti. Kasteluvesialtaissa on käytössä ns. oravalaudat, jotka suojaavat eläimiä hukkumiselta. Talviaikana torjumme liukkautta sepelillä.

Hautausmaiden jätehuollossa olemme järjestäneet lajittelupisteet metallille, maatuville jätteille, ser-jätteelle ja sekajätteelle. Lajittelupisteiltä löytyvät lajitteluohjeet. Pyrimme tehostamaan lajittelua entisestään ja vähentämään sekajätteen määrää.

Kirkonkylän hautausmaalla on uurnalehto. Seurakunnallamme on tarjolla omaisten käyttöön lainattavia tuhkauurnia.

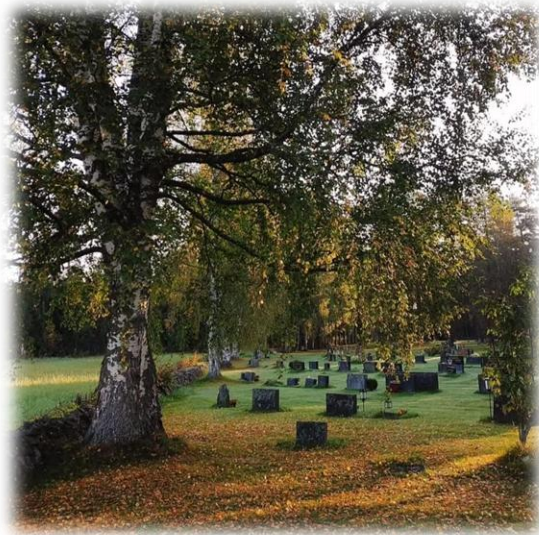
Hautausmailla vainajia muistetaan paljon sytyttämällä hautakynttilöitä. Vuosittain järjestämme hautausmaalla kynttilänkeruutalkoot yhdessä partiolaisten kanssa. Talkoissa lajittelemme kynttiläjätteen. Lisäksi ohjaamme seurakuntalaisia lajittelemaan omat kynttiläjätteensä ja valitsemaan mahdollisimman luontoystävällisiä kynttilöitä.

Kirkonkylän ja Lahnalahden hautausmailla järjestämme vuosittain seurakunnan yhteiset kevättalkoot, joissa laitamme hautausmaita kesäkuuntoon. Jatkossa pyrimme saamaan myös syystalkooperinteen toimimaan. Talkoot ovat merkittävä osa ympäristökasvatustyötä ja yhteistä vastuunkantoa seurakunnan hautausmaiden ja viheralueiden hoidosta.

Hautausmaat ja viheralueet

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Päivitämme seurakunnan hautausmaiden hoitosuunnitelman.
Toteutusaika 2026. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö
2. Kehitämme seurakunnan perennahoitoa.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö ja seurakuntamestarit
3. Suosimme pienkonehankinnoissa akkukäyttöisiä laitteita.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö ja seurakuntamestarit
4. Järjestämme hautausmailla talkoot keväisin ja syksyisin.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: seurakuntamestari
5. Teemme hautausmaiden luontoarvojen inventoinnit.
Toteutusaika: 2026. Vastuuhenkilö: seurakuntamestari
6. Päivitämme hautausmaiden kulttuuriarvojen inventoinnin.
Toteutusaika: 2026. Vastuuhenkilö: kirkkoherra
7. Selvitämme linnunpönttöjen lisäämistä hautausmaille.
Toteutusaika: 2026. Vastuuhenkilö: seurakuntamestari
8. Selvitämme keinoja, joilla voimme tukea hautausmailla ja viheralueilla pölyttäjien määrän säilymistä ja luonnon monimuotoisuutta.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: seurakuntamestari

Metsät ja muut luonnonalueet

Joroisten seurakunta omistaa metsää noin 790 hehtaaria (Yläpappila, Papinkangas, Pyörtyvuori, Pitkäkangas). Seurakunnan metsiä on hoidettu ja hakattu metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Olemme valmistelleet metsänhoitosuunnitelman 2026–2035 yhteistyössä Metsänhoitoyhdistyksen metsäasiantuntijoiden kanssa.

Metsien perustiedot olemme vieneet Basis-järjestelmään ja pidämme järjestelmää ajan tasalla mahdollisten muutosten osalta. Seurakunnan metsillä on PEFC- järjestelmän mukainen sertifikaatti. Metsänhoitoyhdistyksen metsäasiantuntijat ovat seurakunnan tukena metsäasioissa.

Seurakunnan metsissä teemme kasvulannoitusta ja muita metsänhoitotöitä metsänhoitosuunnitelman ja esiintyvien tarpeiden mukaan. Metsähakkuita teemme suunnitellusti. Seurakunnan metsissä pyrimme välttämään hakkuita lintujen pesimäaikaan varsinkin lehtipuuvaltaisissa metsissä. Luontokadon välttäminen on seurakunnalle tärkeä arvo.

Seurakuntamme metsien suorat vaikutukset vesistöihin ovat pienet, sillä pääosa seurakuntamme metsätiloista on kaukana vesistöistä. Vesistöihin rajoittuvilla alueilla metsät ovat varttuneita männiköitä eivätkä kerrytä ns. valumia. Seuraamme vesistökuormituksen tilannetta ja huolehdimme mahdollisuuksien mukaan ennaltaehkäisevillä keinoilla kuormituksen vähentämisestä.

Kirkkovaltuutetut vierailevat vähintään kerran toimikautensa aikana seurakunnan metsissä Metsänhoitoyhdistyksen metsäasiantuntijoiden kanssa. Metsäretkillä tutustumme paikan päällä metsiin ja siihen työhön, mitä metsissä tehdään ja on tulossa tehtäväksi.

Olemme omatoimisesti rauhoittaneet Lahnalahden laavun ympäristöstä yhden metsäalueen. Laavun alue on tarkoitettu kaikkien seurakuntalaisten ja kuntalaisten vapaaseen virkistyskäyttöön.

Seurakunnalla on metsästysvuokrasopimuksia paikallisten metsästysseurojen kanssa. Metsästys seurakunnan mailla pitää riistan määrän tasapainossa. Metsästysseurat huolehtivat kaatolupien mukaisesta metsästyksestä, mikä osaltaan vaikuttaa riistatuhojen määrään seurakunnan metsissä. Metsästysseurat ilmoittavat seurakunnalle tekemistään havainnoista, mikä helpottaa seurakunnan puuttumista metsissään oleviin ajankohtaisiin tilanteisiin viivytyksettä.

Seurakunnalla on vesioikeus Sysmäjärven osakaskunnassa. Osakaskunnan hoitokunta vastaa vesistön hoidosta ja siitä tiedottamisesta kiinteistöjen omistajille.

Huolehdimme osaltamme metsissä, viheralueilla ja vesistöissä vieraslajien torjunnasta.

Metsät ja muut luonnonalueet

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Jatkamme kirkkovaltuutettujen säännöllisiä metsäretkiä ja teemme tiivistä yhteistyötä Metsänhoitoyhdistyksen kanssa.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuhenkilö: talouspäällikkö
2. Selvitämme seurakunnan mahdollisuuksia saada metsää osaksi Metso-suojeluohjelmaa.
Toteutusaika: 2026. Vastuhenkilö: talouspäällikkö
3. Laskemme seurakunnan omistamien alueiden hiilivarastot ja hiilinielut hyödyntäen olemassa olevia laskureita.
Toteutusaika: 2026. Vastuhenkilö: talouspäällikkö

Liikenne

Joroisten seurakunta sijaitsee maantieteellisesti laajalla alueella, jolla ei ole toiminnassa juurikaan julkista liikennettä. Työntekijöiden liikkuminen tapahtuu pääasiassa omilla kulkuneuvoilla.

Liikkumisessa suosimme mahdollisuuksien mukaan yhteiskyytejä. Seurakunnan kiinteistöjen pihoissa on työntekijöiden autoja varten lämmityspistorasioita talvikäyttöä varten. Varsinaisia sähköautojen latauspisteitä ei ole. Lähimmät sähköautojen latauspisteet löytyvät Jari-Pekan liikenneasemalta. Seurakunta ei omista omia autoja.

Etätyösopimuksia seurakunnassa on tehty yksi. Määrän pienuuteen vaikuttaa se, että seurakunnan työ on ensi sijassa paikalla ja läsnä tapahtuvaa työtä.

Kokouksiin osallistumme paljon verkossa, samoin koulutuksia käymme Teamsin välityksellä.

Lähetämme jumalanpalvelukset striimattuina seurakunnan YouTube-kanavan kautta. Tämä mahdollistaa seurakuntalaisille jumalanpalveluksiin osallistumisen hoivayksiköissä ja kotona. Myös kaukana asuvat voivat osallistua striimauksen kautta vaivattomasti.

Seurakunnalla on matkustusohje, jonka mukaisesti työntekijät on ohjeistettu toimimaan. Pyrimme lähtökohtaisesti välttämään tarpeetonta henkilöautolla liikkumista ja yhdistelemään asiointikäynneille useampia asioita.

Seurakuntatalolla, kirkonkylän kappelilla ja Kuvansin kerhotilassa työntekijöillä on mahdollisuus peseytyä, mikä helpottaa työmatkapyöräilyä.

Seurakunnan järjestämille retkille, rippileireille, työyhteisöpäiviin ja muihin yhteisiin tilaisuuksiin pyrimme kulkemaan kimppakyydein tai yhteiskuljetuksilla. Mahdollisuuksien mukaan käytämme julkista liikennettä koulutusmatkoilla ja muilla pidemmällä reissuilla.

Liikenne

Tavoitteet ja toimenpiteet diplomikaudelle 2026–2030

1. Suosimme yhteiskyytejä ja -kuljetuksia.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: kaikki työntekijät
2. Osallistumme Liikkujan viikkoon.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: yt-toimikunta
3. Järjestämme työntekijöille koulutusta taloudellisesta ajotavasta.
Toteutusaika: 2026–2030. Vastuuhenkilö: talouspäällikkö